

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
« pol leta 8 L.
« četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo
leto 35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperte.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 79

V Gorici, v soboto 3. oktobra 1925.

Leto VIII.

Ne frankirana nisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v na-
prej. List izdaja kon-
sorcij

«GORIŠKE STRAŽE»
Tisk Zadruga tiskarne
v Gorici, Riva Piazzut-
ta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole). —

Ko trgamo grozdje....

»Zopet se«... tako smo začeli zadnji uvodni članek o vzgoji naše dece in smo bili zaplenjeni. Danes hočemo začeti tudi z »zopet se«... a upamo, da nam bo politično oblastvo milostljivo, kajti pisati hočemo o našem sočnem goriškem grozdju in o veseli trgatvi. Pravijo sicer, da je sveže grozdje zelo dobro za čiščenje, dvomimo pa opravičeno, če je porabno pri »čiščenju« političnih »grešnikov«. Ako bi bilo, bi gotovi krogi gotovo ne štedili pri nabavi svežega grozdja.

Pa preidimo k predmetu!

Zopet so se približali za naše vinorodne gorice veseli dnevi trgatve. S preudarjajočo kretnjo in zamisljen je stopal v zadnjem času naš kmet po svojem vinogradu in otipaval jagode, če so že dovolj mehke. Če je prišel do obloženih trte, mu je hušnil radosten smehljaj čez obraz kot našemu prosvetnemu delavcu, ko stopi v dvorano, kjer ga nestrpno pričakuje po izobrazbi hrepenača množica. Če je pa videl polgnilo in razredčeno grozdovje, se je njegov obraz zresnil, kakor mnogim našim oblastnikom ko čitajo v »Straži« kako pikro pripombo. Razčunal je, koliko solnca rabi še njegova ljubljena trta, da bo godna in gledal v pratiko, kdaj bo prava luna za trgatve. Na ta način je določil kot skušen vojskovodja dan, ko bo prišel z veseljem domov. Prej je seveda že očistil in požveplal sode, pregledal, če je preša dovolj osnažena in čebri zadostno namočeni. Pogovoril se je seveda tudi s sosedi, da glede delavcev ne nastanejo navskrižja. In tako napoči težko pričakovani dan. »Bendemačič«, fantje in dekleta, oboji razigranih lic, so že pripravljene z brentami, favči in

pipci, da odkorakajo med plante. Kmalu odmeva od tam brezskrben smeh. Dekleta hitijo z branjem, fantje si pa zalagajo brente na ramena ter jih z nekakim tihim ponosom odnašajo in odvažajo v kleti. Tam se največ kreče gospodar. Nadzoruje sicer tudi delo v vinogradu toda glavno njegovo delo je v hramu. V kuhinji se pa neumorno suče gospodinja, ki pripravlja obilen in okusen založek za praznični dan. Tako potekajo ure v živahnem delu in kmalu zadone raz brda poskočne narodne popevke. Proti večeru že teče prvi mošt in vsi se gnetejo okrog preše, radovedni, če bo kapljica dovolj sladka. Pogledat pride tudi sosed, ki mlaskajoč, z nagubanim čelom pokušava novi »ridelek. Zopet in zopet pa zaore v večerni mrak naše narodne pesmi, žive in goreče priče, da smo na zemlji naših slovenskih pradedov, katero kot njihovi zvesti sinovi ljubimo s svojo srčno krvjo in katero hočemo zapustiti neomadeževano svojim slovenskim dedičem.

Tu sem, med preprosto ljudstvo, ko se razigrava v svej svoji neprijetnosti, naj bi prišli razni gospodni palači, pa bi se pripravili koliko so vredni očitki, da je ljudstvo zaneljano od voditeljev. In to ljudstvo je tudi dobro in razodarno, zlasti ob zornih dnevih trgatve. Še njim, o kojih naklonjenosti ne čuti veliko, bi poklonilo najljepših in najbolj sočnih grozdov. Ne bili bi sicer tako težki kakor so bili znani svetopisemski, toda zato sladki, zdravi in polni omamljive kapljice, kakor je zdrava in prepोजना z omamljivo lepoto zemlja, ki jih je rodila.

Kaj se godi po svetu?

Že zadnjič smo si ogledali delovanje tajnih sil, predvsem frama-sonskih lož, proti fašizmu in njegovi samooblasti nad državo. Čeprav na zunaj bleščeča in sijajna stavba fašizma, ne stoji na trdnih temeljih, dokler dvigajo njegovi zakleti sovražniki glave in ostriji meče.

Zadnje čase se je poleg že omenjenih dogodkov izvršila še ena velika sprememba v političnem življenju. Ustavni nasprotniki fašizma so sklenili, da bodo spremenili svoj bojni načrt. Med tem pa tudi komunisti prav vztrajno in na skritem spodkopujejo fašistovsko stavbo.

Niti iz Moskve.

V drugi polovici septembra je v vsem fašistovskem tisku močno zavrsalo. »Rudeči strah« je strašil v uvodnih člankih, v dopisih, v polemikah, povsod je le bilo govora o komunistih. Kolovodje komunizma da so pravi razdirači in škodljivci Italije, ker morajo biti pokorni možem v izvršilnem odboru komunistične internacionale tam gori v Ljeninovi prestolnici, v Moskvi. Od tam so baje napeljene skrivne struge koder prihaja denar za širjenje komunizma v Italiji. Iz boljševiske Rusije prihajajo menda s ponarejenimi bradami odposlanci Čicherina, Zinovjeva, Rykova in drugih boljševiskih velikanov sejat revolucionarne nauke med italijan-

sko ljudstvo. Zato je treba strogo paziti na vse komuniste, posebej še na komunistične poslance.

Resna nevarnost.

Star slovenski rek pravi, da ni nikdar vrag tako črn, kot ga slikajo. To bo držalo tudi zdaj. Vendar se fašizem opravičeno boji svojega zakletega sovražnika komunizma. Pa saj tudi ni nič čudnega. Malo prej predno je Mussolini nastopil bi že skoraj imeli komunisti v Italiji vse v svojih rokah. Fašistovske naskakovalne čete so tedaj iztrgale komunistom severno Italijo, središče vse italijanske industrije, iz rok.

Od takrat komunizem ne stoji križemrok, zlasti ne italijanski, ki je vsaj tako vročekrven kot fašizem. Skrivnostni ponočni sestanki, lepaki in brošure, komunistični »apostoli«, vse to preplavlja tudi naše kraje. Prav pred kratkim je krožilo po vsej državi na tisoče okrožnic, ki so pozivljale na borbo proti vladajočim slojem. Fašisti so takoj začeli z lovom na komuniste.

Prav posebno jih bodejo trije, ki tvorijo baje nekaj generalni štab komunizma v Italiji. To so poslanci Srebrnič iz Solkana, ki je stražar ob severni meji države in zato tem nevarnejši, ker spaja s komunizmom »slovansko mržnjo do Italijanov«; drugi je mladi poslanec Picelli, ki se pojavi zdaj v tej vasi, potem spet v kaki tovarni, vzburka delavstvo in se nagloma

spet skrivaj umakne; tretji pa je izobraženi Gramsci. Ti so baje glavni stebri revolucionarnega gibanja. Imeli so baje velik skriven posvet nekje v Palermu na Siciliji in sklenili boj na življenje in smrt proti fašizmu.

Takim splošnim ugibanjam ne moremo sicer docela pritrditi. Vendar je že danes vsem jasno, da prepleta vso državo komunistična mreža. Resna nevarnost za sedanje oblastnike je skrita tudi v podtalnem rovarjenju komunistov.

Kje je rešitev?

Ali morda v preganjanju in zapiranju voditeljev? Kdo bo rešil Italijo pred komunistično revolucijo? Bo-li pomagala slavnoznan Farinaccijska nepopustljivost? Pristisk rodi še hujši odpor. To načelo je bilo vodilno že starim Rimljanom.

Poglejmo le na naše domače kraje. Se ne pripeti morda, da se skoti komunizem kje v kaki gorski vasi, kjer še sploh pojma nimajo o Marxu in njegovih naukih. Če išče mo vzroka temu »majhnemu« komunizmu, ga bomo našli le v ljudski nezadovoljnosti. To je ono kar peha v komunizem italijansko delavstvo. Ne sindikati, pa naj bodo že fašistovski ali v zvezi s tvorničarji, ne bodo zaprli vrat komunističnim agitatorjem; pravična, poštena in duhu časa odgovarjajoča socialna zakonodaja bo edina rešila delovne množice komunizma. To je sicer že znan recept, a vedno in vedno ga je treba prepisovati. Danes pa moramo reči, da se množice oklepajo komunizma, ker jih slepi sijaj njegovih naukov, ki obljublajo rešitev tlačanih.

»Kot bajko bomo brali...«

Tako nekako je zapisal nadtajnik Farinacci v nekem snoparskem glasilu, ko se je razširila vest, da se stranke na Aventinu kregajo. Vsi listi, kar jih je zbranih pod fašistovsko zastavo, so se že veselili, češ, zdaj nimamo nobenega nasprotnika več pred seboj, fašistovskega pohoda ne bo več ustavila nobena sila.

Aventinska opozicija pa odgovarja, da bo ustavna borba vedno v spominu vsch, ki bodo brali zgodovino političnih bojev pod fašistovsko vlado.

Spremembe med opozicijo.

Po znanem umoru poslanca Jakoba Matteottija so vse stranke, ki niso prisegle na fašistovska načela, zapustile zbornico in se v znak ogorčenja in ugovora niso več udeleževale parlamentarnega dela. To pa naj bi bil več kot gol protest. Opozicija je namreč upala, da se bo Mussolini zbal osamljenosti v zbornici in spremenil svoje nasto-

panje. Toda ta želja se ni uresničila. Fašizem je postajal od dne do dne jačji.

Komunistična skupina je prva poslala svoje poslance nazaj v zbornico. Ostale stranke so pa še naprej vztrajale pri svojih sklepih, da ne gredo v zbornico, kjer vladajo fašisti. Slednji se pa niso zbal nasprotnikov, ki so križemrok protestirali, temveč so si osvajali postojanko za postojanko.

Več kot enoletna odsotnost opozicionalnih poslancev iz zbornice ni rodila pravega uspeha. Zato je že bilo pričakovati, da se bodo morale zmeniti takozvane aventinske stranke za drug načrt. To prašanje je postalo godno, ko so skrajni socialisti (maximalisti), ki imajo dnevnik »Avanti« za svoje glasilo, v glavnem sklenili 18. t. m., da se bodo vrnili v zbornico. Kako naj se to izvrši, o tem bo pa sklepal strankin zbor, ki se bo sestel v začetku prihodnjega meseca. Svoj korak opravičujejo maximalisti s tem, da razlagajo potrebo, naj vsaka izmed opozicionalnih strank nastopa samostojno na podlagi svojih načel in svoje preteklosti. V drugi vrsti pa, da je zdaj treba iti v zbornico, kjer mislijo fašisti vzakoniti svoje načrte glede senata in občinskih uprav. Z dosedanjim načinom, pravijo, ne more opozicija nič več doseči.

Take razloge navajajo približno tudi drugi poslanci, ki so za vrnitev v zbornico. Odločitev bo pa padla začetkom tega meseca, ko bo vsaka izmed opozicionalnih strank na svojih zborovanjih o tem razpravljala.

Kdor se zadnji smeje, se najbolje smeje.

Kakor vse kaže bo opozicija vsa ali vsaj deloma zopet zasedla poslanske klopi. Nasprotno časopisje se zdaj smeje na ves glas in pravi, da je vsa borba opozicije tako neslavno končana. V resnici pa izgleda cela reč malce drugače. Protifašistovske stranke bodo morda le menjale svoj dosedanji način boja, ne pa vrgle puške v koruzo. Zdaj se že berejo članki in pozivi uglednih politikov, ki pozivljajo, naj se vse protifašistovske stranke strnejo v zbornici v eno vrsto. Če se bo to posrečilo, bo imel Mussolini naenkrat proti sebi kakih 200 poslancev. In to bo za vladno stranko prav gotovo večja nevarnost kot 400 poslancev v sedanjih razmerah izven zbornice.

Zato ne more še danes fašizem računati, da je z opozicijo boj že izvojevan. Fašizem bo moral v še zelo žilavem boju s svojimi odkritimi in skritimi sovražniki dokazati ali je pozvan, da vodi državo in narod.

DNEVNE VESTI.

»Goriška Straža« vnovič zaplenjena.

Zadnje številko našega lista so oblastva zopet zasegla še predno je bila naklada dotiskana. Uredništvo je dobilo odlok, ki pravi, da je bilo treba tudi to številko zapleniti, ker so bile v uvodniku objavljene zopet iste misli kot v uvodniku iz številke 70., ki je tudi bila zaplenjena. Uvodnik da ščuva proti državi in

sedanji šolski postavi. Tako pravi odlok.

Uvodniki »Goriške Straže« so od zdaj naprej še predno so tiskani posvečeni smrti. Pričakujemo, da bo izšla posebna tabela, ki bo dooločala, kaj spada na uvodno mesto.

Naše prijatelje in brave pa prosimo dotlej potrpljenja. Zopet po navljamo »Zvestoba za zvestobo!«

† Učitelj Josip Cotič.

Na Vrhu sv. Mihaela pri Mirnu je umrl v sredo, 22. m. m. po vsem spodnjem Krasu dobroznani učitelj Cotič, ki zapušča v žalosti mlado ženo Evzebijo, hčerko nadučitelja Korošca v Brdih, malo hčerko ter mater in sestri. Zavratna bolezen, ki si jo je ranjki nakopal med vojno, ga je spravila v prerani grob. Mlad mož, prava kraška korenika, odločno katoliškega prepričanja, pušča za sabo vrzel, ki se bo dala težko nadomestiti na njegovem Vrhu, ki ga je tako iskreno ljubil.

Jože, vsi Tvoji prijatelji plaka mo, ker smo Te ljubili. Zemlja, ki Te je rodila, zemlja, ki si jo z znojem svojega obraza obdeloval, ta zemlja Te krije, da v njej čakaš vstajenja. Mi bomo molili in čakali s Teboj svidenja.

»Le križ nam sveti govori, da zopet vid'no se nad zvezdami.«
Marij.

V znanje.

V četrtek, dne 2. oktobra 1925. se je vršila seja širšega odbora Političnega društva »Edinosti« v Gorici, na katero so bili vabljeni tudi zaupniki. O zborovanju priobčimo poročilo v prihodnji »Gor. Straži«.

Oblastva, ganite se!

Cesta Grgar-Zabrdo-Ravne-Bate je v takem stanju, da je groza. Letošnje povodnji so jo tako razrile in razkopale, da ljudje sploh ne morejo prevažati nobenega blaga. Če hočejo prepeljati kakšno malenkost, morajo imeti posebne pomočnike, ki jim pridružujejo voz, da se ne prekucne. To so v resnici neznosne težkoče. Merodajni krogi, usmilite se vendar ubogih trpinov in popravite jim cesto!

V druge roke.

Včeraj v torek 29. t. m. je bila prodana na dražbi nekdanja Križničeva tovarna v Klavžah pod Podmelcem. Zgrajena je bila za izdelavo parketov in drugih lesnih izdelkov, imela je lastno žago ter na pravo za izdelavo ledu. Po vojni je prešla v last inž. Kurke, ki pa z njo ni imel sreče. Kolikor nam je znano je v zadnjem času obratovala samo žaga. Včeraj je bila kakor rečeno prodana na dražbi in jo je kupila gospa Jole Colombo, soproga inž. Viganò, ki se bavi z iskanjem rude v tribuški kotlini. Škoda, da se ni so našli naši ljudje, ki bi bili prevzeli tovarno. Vrednost vodne sile in raznih strojev je precejšnja.

Odlikovanci kmetijske razstave.

V zadnjem seznamu odlikovancev n kmetijski razstavi v Čedadu smo pomotoma izpustili ime g. Iv. Forčiča iz Preserij pri Komnu. Ta naš umni in zaslužni trtorejec je bil odlikovan s srebrno svetinjo za zasluge pri cepljenju trt.

S tolminskega učiteljsišča.

Dolgo časa smo že opazovali, kako nepedagoško — da se le milo izrazimo — se obnašajo nekatere učne moči na učiteljsišču, dasi bi morale biti po vzvišeni nalogi, ki jim je namenjena vzor bodočim vzgojiteljem. Hvala Bogu, da so se zavedle tega višje oblasti vsaj v zadnjem trenutku in pričele z nastavljanjem moči, o katerih upamo vse najboljše. Zaenkrat je imenovana definitivno izprašana moč profesorjem glasbe-petja. Upamo, da dobimo tudi za italijanski jezik primerno izobražene in resne osebe. Učna mesta na takem zavodu spadajo resnim močem — ne pa ljubimcem, ki s svojim ravnanjem okužajo doraščajočo mladino.

Mlekarjenje tete »Edinosti«.

»Edinost« se v zadnjem času zelo resno bavi z mlekarstvom in je nastavila v to svrhu stalnega članka-ria, znamenitega gospoda G. Emryn-a. Kaže, da ima, ali teta preveč denarja, ali slavni strokovnjak preveč časa. Do sedaj je v svojem stro-

kovnjaškem delu mož dognal, da naše mlekarne prodajajo »struce«, Hvala Bogu, da »Edinosti« naši odjemalci, ali ne berejo, ali ne cenijo, ker s tako reklamo bi našemu mlekarstvu in maslarstvu znala le škoditi.

Naveličal se je.

Znani francoski maršal Liotej, ki je upravljal skozi desetletja francoski del Maroka, — o njem smo v našem listu že pisali, — je podal svojo ostavko in zaprosil francosko vlado, da ga odpokliče. Visoki gospod, ki se je ob koncu svojega dolgega službovanja najbrže prepričal o resničnosti pregovora: »Kdor seje veter žanje vihar«, gre brez posebnih časti v pozabljenost, v Maroku pa teče kri. Taka je navadno usoda nasilnih državnikov.

Le naprej, dokler se ne vstavi.

Nadtajnik Farinacci je privozil s svojim osebnim tajnikom v avtomobilu v južno Italijo. Povsod kjer je govoril, je zagovarjal svoje stališče, da mora biti fašizem nepopustljiv do vseh nasprotnikov.

Uradni in neuradni boljševidi.

Včeraj so priplule v neapeljsko pristanišče tri ladje iz boljševidske Rusije. Oblastva so jih slovesno sprejela in peljala ruske goste k pojedini. K sprejemu ruskih ladij so hoteli priti tudi nekateri italijanski komunisti in poslanci; med temi je bil tudi znani poslanec Picelli. Vse te so pa oblastva peljala v — zapor.

Za predilsko železnico.

Na Reki so zborovali inženirji iz Reke, Trsta, Vidma in Gorice. Sprejeli so sklep, s katerim zahtevajo od vlade, da naj čimprej začne z gradbo predilske železnice, ki naj zveže Trbiž s Trstom. To bi bila nova žila-dovodnica za bodočnost Trsta ter bi tudi nudila ugodno možnost za obrambo najsevernejše državne meje. Če bo šla železnica tudi skozi Gorico, resolucija ne pove. Najbrže da gospodje o tem nečejo razpravljati, ker se boje medsebojnih navskrižij. Menda si tudi mislijo, da bo ostal njihov glas itak le glas vpijočega v puščavi!

Zrak bodo menjali.

Zborovanja »Društva narodov« v Ženevi ob idiličnem ženevskem jezeru so končala. Na zborovanjih se je dosti govorilo o razorožitvi narodov in varnostni pogodbi. Do odločitve ni prišlo; sklenili so edinele, naj se skliče nova taka konferenca, toda zdaj v London.

Gori, doli.

Nekateri ljubljanski listi že pišejo, da bo prišlo do sprememb v jugoslovanski vladi. Radikali menda ne marajo dosti več za Radića.

Turinska »Stampa« pred sodiščem.

Znano Giolittijevo glasilo v Turinu »Stampa« je bilo drugič posvarjeno in mora začasno prenehati z izhajanjem. Vrhutega pa je še odgovorni urednik klican pred sodišče, češ, da je bila v enem članku žaljena armada ob priliki zadnjih vojaških vaj. Za tak pregrešek je določena kazen od 3 do 30 mesecev in globa 300 do 3000 lir. — Vsled žaljenja armade je bil posvarjen tudi urednik neapoljskega lista »Corriere di Napoli«.

Verske razmere v Nemčiji.

Nemčija, čeprav je na zunaj že močna in utrjena, živi še vedno v domačih bojih. Severna Nemčija, ki je po večini protestantska, ne gre skupaj z južnim, katoliškim delom države. Iz te verske razlike izvira tudi razna politična in državnopravna načela posameznih strank.

Ena tretjina vseh prebivalcev je katoliškega veroizpovedanja. 20 milijonov 330.472 je katoličanov; nekatoličanov pa 40.630.952.

Največ izstopov iz katoliške cerkve je bilo leta 1920. Takrat so fra-

masoni silno razširili svojo agitacijo in pripravili do izstopa preko 40 tisoč oseb. V katoliško Cerkev pa vstopa posebno zadnja leta vrsta najbolj odličnih protestantov.

Iz krščanske Braziliije.

Brazilijanski parlament je sklenil postaviti na najvišjem mestu prestolice veličasten kip našega Zveščarja. Senator Machado je ob tej priložnosti govoril: »Ta spomenik naj izraža sveti pozdrav Braziliije največji osebi, ki jo je videlo človeštvo, naj bo tudi častno darilo veri miru, bratstva in usmiljenja.«

Železnica v Kavkaziji.

Že dolgo časa nameravano progo ob obali Črnega morja v Transkavkazijo bodo sedaj zgradili. Črta Rostov — Tiflis bo skrajšana za 628 km, črta Rostov — Poli pa za 1058 km.

Prebivalstvo Italije.

V začetku oktobra 1924. je štela Italija Italija 39,943.500 prebivalcev; občin je bilo 9194. Napoli šteje 770.000 ljudi, Milan 701.000, Rim 664 tisoč, Turin 500.000, Genova 304 tisoč, itd. Na Goriškem so našli 262.400 prebivalcev, na Koroškem in Kranjskem 64.800, v Zadru 18.000.

Koliko ljudi je na Dunaju?

Štetje 1. 1. 1925. izkazuje za Dunaj 1.868.328 prebivalcev; moških je bilo 861.038, žensk pa 1.006.290.

Sreča.

Nek bogat lord v Londonu se je poročil pred tremi dnevi s pristo hčerko nekega dimnikarja. Se razume, da je mlada lordinja zelo lepa. V dobi »tet« je pa to vendarle velika sreča.

Znamenit učenjak.

V nedeljo je praznoval šestdesetletnico svojega rojstva profesor starožitnosti na praški univerzi dr. Ljubor Niederle. Svoj sloves si je utrdil posebno s knjigo »O izvoru Slovanov«, ki je izšla kot prva znanstvena knjiga te vrste l. 1896. Poleg tega je učeni profesor spisal še več knjig o naši prošlosti.

Mestne novice.

Senator Bombig — kraljevi komisar.

Ko je bil mestni goriški svet razpuščen, je bil imenovan senator Bombig za prefekturnega komisarja. Sedaj je prejel senator Bombig kraljevi odlok, s katerim je imenovan za kraljevega komisarja. To pomeni, da vlada v Vidmu in Rimu ni nič kaj zadovoljna z Goričani in jim ne misli v doglednem času vrniti občinske samouprave.

Ljubljanska pevka v Gorici.

Pevka na ljubljanski operi gospodična Ljubica Sfiligojeva, naša rojakinja iz Brd, bo v kratkem nastopila v dvorani Trg. doma.

Izplačevanje vojne odškodnine.

Od ponedeljka dalje se bodo spet izplačevale vojne odškodnine pri vojnoškodninski blagajni v Gorici. Začasno je bilo izplačevanje prekinjeno radi zrebanja obveznic.

Vodstvo »Apostolstva molitve.« vabi na sestanek mož in fantov v cerkvi sv. Ivana dne 2. oktobra ob 8. uri zvečer. Govoril bo gosp. Leopold Cigoj, vicerektor v nadškof. zavodu.

Najdeno. Goriški mestni magistrat nam sporoča, da sta se našla en nepremočljivi dežni plašč in eno kolo. Upravičeni lastnik naj se javi pri mestnem gospodarskem uradu (Economato municipale), kjer dobi izgubljeni predmet. Dodatno nam poročajo, da se je dobila ženska ročna torbica z malim zneskom denarja. Lastnica jo dobi ravnotam.

»Goriška Straža«
v vsako hišo!

Socialni vestnik.

Propast kmečkega stanu.

Povod naslednjim vrsticam so dali vedni dopisi v listih o zadolženju naših kmečkih gospodarjev in izseljevanju naših ljudi za kruhom v tujino. Prevelika davčna obremenjenost in povojne gospodarske razmere, ki so onemogočile kmetu kredite, da si izboljša svoj bedni položaj so pa tega krive. Naša lepa domovina se zviira v gospodarskih krčih. Najlepše kmetije so prišle na nič; prištejmo sem še slabe letine, zlasti letošnjo vinsko, pa dobimo dvakrat nič. Dolg je v hiši, za njim boben in potem Amerika.

Enaki opisi o »agrarni krizi« prihajajo pa tudi od drugod. Menda je ni danes države, kjer je jedro prebivalstva kmečko, da ne bi tožili o težavah kmetijskega stanu.

Zato ne smemo smatrati teh težav kot posamezen slučaj, marveč kot nekaj vsesplošen pojav, ki ga je kot tisoč drugih skotila svetovna vojna. Med drugimi vzroki tega pojavja je eden poglavitnih: dviganje cen tvorniškim izdelkom in padanje žitne cene. To je pa zopet nastalo vsled tega, ker so se tovarnarji vedno bolj in bolj družili v koncerne in truste, da lahko en trust pod čigar varuštvo spada ta ali oni proizvod samovoljno določa cene na svetovnem trgu. V Nemčiji n. pr. obvladujejo ves trg štirje glavni trusti. Vzporedno z rastočo draginjo fabrikatov pa ni rasla cena pridelkov na drobno, kmet mora pa drago plačevati tvorniške izdelke. — Na ves glas pa je treba tukaj zavpiti, da se je danes med ljudstvom vgnezdilo razkošje in lagodnost, ki tudi nosita dobršen del krivde na propadanju kmečkega stanu. — Padanje žitnih cen je dalje v zvezi tudi z velikanskim razmahom poljedelstva v Ameriki in Avstraliji, ki vozita na trg dosti bolj ceno žito. Z razvojem prometnih sredstev se je znižala tarifa za prevozne stroške, kar je spet nekoliko potisnilo cene žitu in pridelkom navzdol.

Poglejmo pa letine. Po vojni je splošno dosti manj obdelanega sveta kot prej. Temu primerno so seveda tudi letine slabše. Gospodarski strokovnjaki dokazujejo, da so zdaj letine za povprečno 15 odstotka slabše kot pred vojno.

Od tu naprej je pa za kmeta le en korak do dolgov. In res, danes je kmečki stan neprimerno bolj za dolžen kot prej. V napredni Češki so kmečki dolgovi zrasi od l. 1920 do l. 1924 za 18 odstotkov. Zdaj naj pa kmet plačuje visoke povojne davke.

Med kmečkim ljudstvom se sliši mrmranje, vedno bolj raste nezadovoljstvo. Komunizem s svojimi družino in narod razjedajočimi nauki se pa v teh razmerah silovito plodi. To in prav to je pa še večje zlo za kmetijski stan. Posebej velja to še za nas. Ko bo komunizem, ki izrablja splošno gospodarske težave v svoj prid, okužil naše ljudstvo, ne bo drvel v propast le kmečki stan, temveč bo začel hirati ves naš narod.

»Socialna misel«.

Izšla je nova številka te lepe socialne revije. Na prvem mestu objavlja dr. Tominec krasen članek, morda enega svojih najlepših, o osnovah krščanskega socializma. Temeljna misel je, da vedno govorimo o socializmu, pozabljamo pa čestokrat na to kar govorimo in označujemo že pri prvem svojem sosedu. Dejanj je treba v občestvu ljubezni in ne le izpovedovanja in pričevanja teoretičnega krščanskega socializma. Žal, resnične besede, ki bi jih morali v resnici sprejeti marsikateri »krščanski« socialisti kot prvo načelo.

V drugem delu tega zvezka je priobčena globoko zamišljena študija o kmečkih uporih. »Socialno misel« toplo priporočamo vsemu našemu razumništvu in brihtnejšim fantom po deželi.

Kaj je novega na deželi?

Štandrež.

Tu pri nas se je pred letom ustanovilo društvo »Šolski patronat«, ki ima nalogo preskrbovati ubožnim štandreškimi šolskim otrokom vse šolske potrebščine. Sredstva, ki dohajajo patronatu edinole iz letnih prispevkov, ki jih plačujejo člani ter iz prostovoljnih darov, so tako pičila, da niti od daleč ne krijejo stroškov, ki jih ima, ako hoče uspešno vršiti svojo nalogo. Zato smo se pa od srca razveselili, ko smo zvedeli, da tudi naše Bralno in pevsko društvo hoče odkazati patronatu sedaj ob pričetku šolskega leta svoj primerni delež, in sicer s tem, da vprizori v nedeljo 4. oktobra v ta namen v Štandrežu F. S. Finžgarjevega »Divjega lovca«. Prireditvev obeta biti zelo prijetna, ker so na sporedu še razne pevske točke. Uspamo da se je domačini in okoličani udeleželi v obilnem številu.

Solkan.

Pretečeno nedeljo se je vršila prava veselica našega »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva«. Vspela je v vsakem oziru nepričakovano dobro. Pevske točke domačega zbora so bile izvajane zelo dobro, razume se, da one »Biljenskega zbora« bolje. Tudi igra »Poslednji mož« je bila podana zelo dobro. Igra je precej težka in zahteva od igralcev veliko pozornost. Radi tega je omembe vredno, da so bili skoro vsi igralci in igralke v nedeljo prvič na odru. Fantje in dekleta lahko ste ponosni na Vaš trud in vspeh! Le tako vstrajno in disciplinirano nastopite, na ta način nastopite lahko v ne dolgem času z najtežjimi igrami! Očividec.

* * *

»Edinost« z dne 24. t. m. je prinesla pod rubriko »Zveza prosvetnih društev« dopis iz Solkana, v katerem meče senco obrekovanja na gotove domače osebe radi pičle udeležbe pri prireditvi »Mlad. krožka«. Da ne bomo tako črni kakor naslika poročevalec, moramo ugotoviti, da ni bilo nikake dvojne protagitacije. Pač narobe je res, kajti pri tej prireditvi je bila med udeleženci gotovo nad tretjina ljudi našega naziranja, ne pa samo nekako zastopstva za »pesek« v oči. Če bi naših ljudi ne bilo pri prireditvi, bi bila dvorana gotovo še veliko bolj prazna kakor je bila. Da se je tudi zvižgalo na povelje gotove pozvane osebe, je ravnotako neresnica kakor vse druge trditve in namigavanja. Resnoljub.

* * *

»Katoliško slovensko izobraževalno društvo« v Solkanu se najsrčneje zahvaljuje bratskemu »Biljenskemu pevskemu zboru« za sodelovanje, prosvetnemu društvu iz Bilj za posodo kulis, M. Bratužu za režisiranje, cenj. občinstvu za tako obilen obisk, g. pevovodju Prencisu za poučevanje petja, igralcem in igralkam za njih požrtvovalnost, Prosvetni zvezi — naši matici — za vsestransko pomoč, in vsem ostalim ki so na kakoršnem koli način sodelovali. Bog živi! Odbor.

Iz Medane.

Preteklo sredo 23. t. m. smo imeli v naši vasi praznik, ki ga ni nihče pričakoval. Blagoslovili smo namreč novo občinsko zastavo, ki smo jo kupili s prostovoljnimi prispevki občanov, namesto stare ki je bila v noči od 20. do 21. ukradena iz občinskega doma. Ob tej priliki se je zbralo v Medani vse polno črnih srajc iz Krmina, Gradišča in sploh Furlanije, da pritisnejo slavnosti pečat čim večje slovesnosti. Prišel je tudi g. podprefekt iz Gradišča in g. de Francisci milični konzul. D'Ottone, naš znani prijatelj, tudi ni smel manjkati. Po slovesni maši, kateri niso prisostvovali črne srajce, ampak samo občani in šolski otroci,

ki so morali nositi vsak svojo malo italijansko trobojnico, se je pred občinsko hišo izvršil obred blagoslovljenja. Nato so se vrstili slavnostni govori. Govoril je naš preč. g. kurat, nato g. župan in g. tajnik. Za temi je prišla vrsta na g. de Francisci-ja, ki je govoril jako pomirjevalno. Nič ni bilo slišati tistih groženj, ki so bile pred letom v navadi. G. D'Ottone pa niti govoril ni, kar je bilo jako pametno.

Po slovesnosti so se vaščani mirno razšli in praznika je bilo konec. Mi smo veselili, da se je stvar tako končala.

Gospodu pa, ki je govoril pravimo, da podpihovanje itd. naj bi le pri miru pustil, kajti niso spadali sem, če sploh obstojajo. Mi smo dobri državljani, kar smo tudi pokazali, nismo pa fašisti in tudi ne moremo biti.

Dornberg.

Ko prideš v našo občino, boš videl lepe, po vojni obnovljene hiše. Tu imaš našo šolo, ki pa žalibog kmalu ne bo več šola, ampak razna rodovalnica. Zraven se dviga lep občinski dom. Greš malo naprej in bereš na velikem poslopju »Vinarska in gospodarska zadruga«. Vse to bo napravilo nate lep vtis. Pa boš vprašal: Katera cesta pelje do cerkve? In pokazali ti bodo ozko, stisnjeno pot, katero spremljajo ob straneh mlakuže vode. Seveda se boš začudil in rekel: »Kaj takega v Dornbergu vendar ni mogoče, dasi pravijo Lah!« Montespino«. Saj vidim krog in krog lepe vinske griče, na katerih dozori tako izborna kapljica. Pa se ti dobi modrijan in mu pravi »monte spino«. Dornberžani ali res ne daste nič več na svojo in občine čast? Kje ste gospodje občinski predstojniki? Pred par tedni ste gledali, kako bi se pot razširila in zboljšala. Ali ste kaj ukrenili? Zganite se in pokažite, da ste zmožni voditi našo občino.

Kmalu bo prišel naš najveselejši, a najtežji čas dela. In odmevala bo po naših vinorodnih gričih tako nam vsem priljubljena slovenska narodna pesem. Žalibog, da ne po vseh. Tam, kjer je lansko leto gospodarila toča bo majhen pridelek. Vendar je nad polovica vinogradov, ki nam bodo dali tudi letos dober in lep pridelek. Sedaj si želimo samo lepega vremena, da bi grozdje dobro dozorelo in nam dalo rujnega vinca. Lansko smo pač že razprodali in popili. Zato kdor hoče piti Dornberžana, naj si ga zgodaj preskrbi. Mladenič.

Vel. Žablje.

V nedeljo dne 20. t. m. smo praznovali pri nas izredno slovesnost: blagoslovljenje novega kipa Brezmadežne. Dasi je bila slovesnost prav malo razglašena, se je zbralo tega dne v Žabljah obilo ljudstva iz sosednjih vasi.

Točno ob 2. pop. je pričela slovesnost. Okrog 40 belooblečenih deklic najnežnejše starosti, okinčanih s svilnatimi trakovi v glavicah, in cvetjem, je liki angeljčkom otvorilo sprevod; za njimi je pa z vzornim vedenjem, v prekrasni deški opravi stopalo 6 mladenk, nesoč na okusno ozaljšanem stojalu kip Brezmadežne. Ko se je ta divni sprevod prikazal pred množico zbranega ljudstva, je zalesketala mnogim solza ganotja ob pogledu na to krasno sliko nedolžnosti. Kip se je prenesel v cerkev, ki je bila že polna zbranega ljudstva; mnogi so morali ostati zunaj. Veličasten je bil pogled na množico zbranega ljudstva, nad katerim se je v okusno ozaljšanem obodu dvigal lepi kip, kakor živa podoba Brezmadežne. Koj na to je bil blagoslov in potem je blagoslovil domači gospod župnik kip, na kar je v navduševalnem govoru osvetlil uteho človeške

ga hrepenenja in nemira v ljubezni do Marije.

Sprevod se je nato razvrstil po vasi. Vrli Žabljenci so ozaljšali poti, po katerih se je sprevod pomikal, domači pevski zbor je ubrano popeval Marijine pesmi, dokler ni bil kip postavljen na novo, lepo pripravljeno mesto. Po primerni deklaraciji so zapeli še par izbranih Marijinih pesmic in s tem je bila ta prekrasna slovesnost pri kraju. Častitati in pohvaliti moramo vse, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je tako lepo in slovesno izvršilo to redko slavlje. A.

Jesenica.

Pred dobrimi tremi tedni se je pojavila v naši vasi krvava griža, ki pa ni imela prav hudega značaja. Obojelo je par družin. Te dni pa, ko je že skoro ponehala, je zadala hud udarec družini Mavri. Najprej ji je umrl gospodar France, in ko je ta ležal na mrtvaškem odru, je ugrabila smrt še najstarejšega sina ter tako pustila hišo brez moških delovnih moči. Rajnki je bil cerkveni ključar in občinski mož, poštenjak v vsakem oziru. Kako je bil priljubljen je pokazala številna udeležba pri pogrebu. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje.

Cerkno.

Nekaj časa sem imamo tu novega poštarja, doma iz južnih pokrajin Italije. Mož je najbrž na to ponosen, zato se tudi temu primerno obnaša. Prosimo g. poštarja, da bi bolj mirno in prijazno občeval s strankami in zlasti, da bi jih ne pustil toliko časa čakati na svojo milost. Za pogovore s svojim poštnim pomočnikom ima tudi drugje dovolj časa. Do sedaj smo bili vajeni vljudnosti in točnosti, in to bi želeli tudi v bodoče. Vaščan.

Iz Cerkljanskega.

Bolj redko se oglašamo, pa še takrat imamo le malo veselih novic. Edino razveseljivo bi bilo v letošnjem poletju živahno prosvetno delovanje po naših društvih. — Najprej v Cerknem samem. V času največjega poljskega dela so našli požrtvovalni fantje in dekleta tudi toliko časa, da so se naučili in igrali dne 15. in 16. avgusta dramo »Deseti brat«. Uspeh je odgovaljal njihovemu trudu. Igra je dolga, težka posebno za začetnike, ker zahteva precej izurjenosti. Igralci so s svojim nastopom pokazali, da jim oder ni prav nič tuj. — Kmalu za tem je predstavljalo prosvetno društvo v Planini veseloigro »Mutasti muzikant« in »Krekove« Tri sestre. Veseloigra je bila precej dobro podana, vendar ji je pa manjkalo deloma pravega šaljivega duha. »Tri sestre« so res dobro igrali. Par vlog je bilo v izvrstnih rokah. — Z igro »Dve materi« je pa pokazala Mar. družba v Novakih, kaj premore. Igralke so se prav dobro izkazale. — V poslednjih dveh prireditvah so igralci sami novi, odra še nenačrtovani člani in članice. Brez nedostatkov ni bila seveda nobena igra, pa to se da z vajo in trdnostjo vse odpraviti. Društva, le preskrbite nam še takega razvedrila, ki je zdravo, pošteno in poceni (na kar je treba tudi gledati). Upamo, da bomo kmalu videli kaj podobnega, saj so tudi še druga društva in časa sedaj na zimo tudi ne bo manjkalo.

Vogersko.

Na moj dopis v »Goriški Straži« z dne 29. avgusta t. l. se dopisnik v »Edinosti« že dvakrat nekako opravičuje in me graja, češ, da v »Poslednjem možu« podanem od tamkajšnjega društva »Lijak« ne vidim nič dobrega. Odgovarjam mu, da z mojim dopisom nisem imel namena ocenjevati ne petja in niti igre same. Opisal sem le kakšen nered je vladal pri prireditvi. Nič ne pomaga, če je igra dobro podana, če pa vsled nereda je nismo mogli slišati. Zato sem omenil, da to ni bila nikaka prireditvev, kar povdarjam še danes, ker je pričalo

navzoče občinstvo, ki je vsled tega nereda začelo odhajati.

Nadalje trdi dopisnik, da po zunanjosti se ne sodi. Prav ima, ker do stokrat je kaka reč zunaj bela, a znotraj črna, toda to pot se je močno opeknel, ker pri kulturnih prireditvah po kom naj sodimo, če ne po zunanosti, po delu. Ali si bodemo vendar pri prireditvi, če prireditelji ne skrbijo za red, mislili, da skrbijo i. t. d. Sploh pri kulturnih društvih je glavno to da se dela in izobrazuje ter pri prireditvah to na zunanost pokaže.

Zaganja se tudi dopisnik v besedo »Unterstand« s katero sem primerjal tamkajšnji oder. Ni treba menda posebej povdarjati, da čim lepši je oder, temvečji vžitek imamo od dotične drame, ki je na njem podana. Povdarjam ponovno, če društvo »Lijak« nima zadostnih denarnih sredstev, bi morala poskrbeti Z. P. D. za boljši oder.

Vogerci! Pri prihodnji prireditvi pazite bolj na red, da bode Vaš trud res dal vžitka navzočemu občinstvu. Ne prirejte s prireditvijo spojenih javnih plesov in še celo prireditvev na plesnem odru, ki je topot povzročal edino ta največji ropot. Radi vas še običujemo, saj ste vendar lansko leto pokazali večjo skrb do reda pri prireditvi, ki se je takrat vršila. Dosti ne bode škodilo, če najmete drugič dva moža, katera naj v prvi vrsti pazita na otroke.

Iz tolminskega okraja.

Letina po naših gorah je skrajno slaba vsled neprestanega deževja. Nekaterih pridelkov niti za seme ne bo. Druga leta je bilo vsaj krompirja za potrebo, a letos niti tega ne bo. Malo ga je in še ta ves gnil. Marsikje ga ni niti toliko, kot ga je bilo vsejanega. Ajdo je toča pobila, kjer jo je kaj ostalo, jo pa že slana mori. Koruze itak ni pričakovati, ker je premrzlo leto. Žalostno je pogledati po sadnem drevju, ki je bilo druga leta tako krasno obloženo, a letos je prazno. Na drugi strani pa davčni vijak pritiska. Komaj en sluga odide, že prihaja drugi z davkarje. Plačaj, potem le pogini, če se ti zdi, za lakoto! Če se zamudi le en dan, že se zviša davek za deset odstotkov. Te zakone pozna baje le tolminska davkarja! Tudi pri odmerjenju davka bi se moralo več ozirati na naše razmere. Saj ne delamo za drugo kot samo za davek. So posestniki, ki morajo postrani zaslužiti, da plačajo davke, ker njih premoženje ne donaja toliko.

Mučno in napeto postaja tudi vprašanje glede skupnih zemljišč. Pogosto se sliši, da vlada ne dovoli razdelitve, ter da zemljišča ostanejo občinska. To bi bila za nas velika krivica. Občina bi nas nakladala z novimi davki in to v polni zavesti, da je zemljišče naše, ker so ga odkupili naši predniki od tolminske grofije. Tega se že sedaj poslužuje g. Mrak. Naložil je toliko nekaterim frakcijam na ta zemljišča, da bi imele teh davkov brez drugih preveč in to pod pretezo, plačati, ali pa se ne dovoli razdelitve zemljišč. Davek na te puste pašnike ni nič manjši kot 5000—6000 L za dve leti. Ker je že na živino naložila občina visoke davke, je ta davek za nas popolnoma krivičen.

Kobjeglava.

Poročati moramo, da tudi javnost zve, kako pri nas sloga napreduje. Seveda je med drugim prvo radi cerkvenega petja, ki je mirno v gospodu zaspalo ali utihnilo. Né povemo, kdo je pravzaprav tega kriv, toda to je samoobsebi umevno, da pevci ne morejo kriti raznih stroškov; saj nimajo drugega plačila kot kritiziranje. Pevovodja, ki uči brezplačno, mora se za luč iz svojega dati. Gospod župnik je že večkrat na to opomnil, ali nobenemu ne pride na misel, da to nekaj stane. Županstvo se zato prav nič ne briga, dasi bi imelo ono največjo dolžnost. Omenil bi tudi, kako je s prosvetnim društvom, pa naj zado stuje za danes. Bolje bi bilo, da bi šli drug drugemu na roko.

Prosvetna zveza.

Telovadni nastop v Idriji.

Med naše najbolj korajžne in delavne telovadne odseke moramo gotovo šteti tudi idrijski odsek. V nedeljo dne 21. t. m. so Idrijčani zopet pokazali svoj pogum in delo v krasnem telovadnem nastopu. Kot ena družina so se nam zdeli telovadci in telovadkinje, 93 po številu, ko so nastopali na trgu. Proste vaje so zelo lepo uspele; par za kasnelih gibov bo pač vaja tudi od pravila. Ljubek a korajžen je bil nastop majhnih fantičev in deklet. Strumno so izpeljali vaditeljske vaje. Njih globoki pomen je tudi ne večjemu gledalcu izluščil vsak gib telovadcev. Enako moramo pohvaliti tudi članice vaditeljice. Orodna telovadba je dokazala, da tli v telovadcih še oni stari duh, ki je iz idrijskih telovadcev naredil ne kake predtelovadce na Kranjskem. Ugajal pa nam ni pristop in odstop od orodja. Tu je treba večje pažnje. Francozi in Italijani so v tem mojstri. Vaje same so pa tehnično bile že zelo pri višku. Zaključna skupina. Če bi rekli »krasna« bi se to slišalo nekam preveč vsakdanje in puhlo. Skupina je kipela kvišku, kakor da bi kazala stremljenje idrijskih telovadcev: kvišku, k solncu, k svetlobi. En duh v vsej družini! To se je zelo lepo pokazalo tudi v društvenih prostorih, kjer se je razvil pristrčen prijateljski večer. En duh celo pri veteranih, saj je prišel med mladce starosta idrijskega odseka g. Treven in »Oče« vsega idrijskega prosvetnega gibanja veleč. g. mons. Arko se je prav zadovoljno smehljaj ob vratih, češ, le poveseš se po delu in trudu.

Idrijčani! Vam pa le eno:

»V trudu in znoju domu gradite slavo in čast!«

Gospodinjski tečaj v Vrhpolju.

»Skoro neverjetno!«, tako je vzkliknil vsak obiskovalec razstave, ki so jo priredile gojenke gospodinjskega tečaja v Vrhpolju. In res skoraj neverjetno, da si je upal deklinski krožek s svojo razborito in delavno načelnico prirediti sam brez posebne tuje pomoči sedemtedenski gospodinjski tečaj. Šestnajst deklet je vztrajno in marljivo hodilo k pouku. Velikanske težave jih niso nič oplašile. Naj omenimo le, da so bili spčetka dovoljeni prostori v šolskem poslopju, toda g. voditelju se je menda zdelo dosti bolj primerno, če požene tečaj iz šole. Tega gospoda, ki kaže tako zanimanje za prosveto priporočamo višjim v odlikovanje. Pa pustimo to, čeprav človeka boli, da celo taki gospodje ne kažejo zanimanja za prosvetno gibanje med našim kmečkim ljudstvom.

Ko se je tečaj preselil v društveni

dom, se je delo veselo in brez ovir nadaljevalo. Neumorni in nesebični voditelji tečaja sta bili več kot učiteljici, skoraj z materinsko ljubeznijo sta gledali na svoje tečajnice, ki so res mnogo od tečaja odnesle. Razstavljeni predmeti: pecivo, vkuhana sadje, perilo, obleke in drugo je pričalo o velikem uspehu tečaja.

Tudi zaključni večer so gojenke kaj lepo oskrbele. Povabljeni gostje so se čudili, kaj vse zmorejo tudi priprosta dekleta. Odposlanec Prosvetne zveze g. Bednarik je v imenu naše kulturne matice govoril zaključno besedo tečajnicam in poudarjal, naj se zavedajo, da ni to zgolj kuharski tečaj, ampak gospodinjski. Po besedah odličnih gostov, med njimi č. g. vipavskega dekana Breitenbergerja, se je prijetni večer končal in z njim tudi gospodinjski tečaj.

Prosvetni zvezi in še zlasti enemu izmed njenih najbolj delavnih deklinskih krožkov, to je vrhpoljskemu, pa moramo v resnici častitati na njih delu in uspehu.

»Naš Čolnič« je izšel. Radi ogromnega prosvetnega dela, ki ga je vršila Matica v tem mesecu, je nekoliko zakasnel. Zelo aktualni in za predavanja pripravljeni so »Pomenki«, ki prepričevalno govorijo o pomenu in delu v družtvih. Uvaževanja vreden je članek o našaščaju. Vzoren zgled živahnega dela v Deklinskih krožkih nam daje članek: »Na Sveti gori«. Živahno prosvetno delo odseva iz člankov: »Na gospodinjskem tečaju«, »Telovadba na Slapu« in »Med idrijski mi brati«. »Čolnič« zasluži pohvalo in toplo priporočilo!

Zvezni svet Prosvetne zveze zboruje dne 18. oktobra. Okrožja naj se ravnajo po okrožnici!

Listnica Kmetško-delavske zveze in Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. V. I., Trnovo pri Gorici: Za Vas je tajništvo posredovalo in je prejel sledeči odgovor: Pedeželski pismonoše niso imeli v Avstriji pravice do državne pokojnine, ker so plačevali pokojninske prispevke v neko posebno blagajno na Dunaju. Ta denar do danes ni še bil razdeljen med nasledstvene države in tudi tozadevna pogajanja med državami niso še bila uspešna. Dokler ne bo ta denar razdeljen, Vam ne more italijanska vlada izplačati pokojnine.

2. T. I.: Tudi za Vas smo prejeli podoben odgovor, ki pa je neumesen. Bomo ponovno posredovali v Vašo korist.

3. G. I., Gorica: Posredovali smo ponovno zaradi izplačila Vaše služ-

bene pokojnine. Corte dei Conti je že odposlala plačilni nalog v pristojni oddelek in upati je, da Vam bodo v kratkem izplačali vso pokojnino. Če bi v teku enega meseca ne prejeli denarja, zglasite se v tajništvu, na kar bomo ponovno posredovali.

4. Schl. R., Vipava: Vaša prošnja za italijansko državljanstvo se nahaja pri državnem svetu od 14. septembra. Če bo poročilo prefektore za Vas ugodno, bo prošnja rešena v Vaš okorist.

5. Krin K., Vojsko: Posredovali smo pri Corte dei Conti, da bi se Vam izplačala pokojnina. Vaša prošnja se nahaja pod št. 6656/25. Prošnja se ravnokar rešuje.

6. Fr. Ž., Razdrto: Opišite v pismu natančno svoj položaj in sporočite tajništvu posebno sledeče podatke: a) kdaj ste bili odpuščeni iz službe; b) koliko službenih let imate; c) družinsko stanje: število otrok, ali imate pri sebi očeta, oziroma mater; d) kdaj ste rojeni?

7. V. V., Št. Vid: Posredovali smo v naprošeni zadevi. Prošnja je bila ugodno rešena.

Tajništvo.

Idrijske novice.

Srebrna poroka.

Bilo je pred petindvajsetimi leti na dan 17. septembra, ko sta stala v Podbrezjah na Gorenjskem pred oltarjem ženin Leopold Troha in njegova nevesta Ana, rojena Jeglič, da pred Bogom slovesno in javno obljubita drug drugemu zakonsko zvestobo do groba. Glasni in nevstrašeni odgovor »da« je že pričal, da iz te zveze ne bo izšel plevel, ampak sad, na katerega sta lahko ponosna vzgojitelja sama in tudi mi somišljeniki. V tem slučaju pride do prave veljave pregovor, ki pravi,

vi, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Vsi njuni otroci — sedem po številu — so od najmlajšega pa do najstarejšega izrazito istega mišljenja kakor starši, Oče, vzor značajnega in duhovitega moža, sodeluje pri naši Kat. del. družbi in njenih odsekih od ustanovitve pa do danes in tekmuje kot 58 letni mož za dobro stvar z vsakim mladeničem. Mati pa je prava namestnica svoje zaščitnice sv. Ane. Vzgojila nam je kot prva in glavna učiteljska moč našega družabnega življenja svojo družino res kakor prava mati. Kat. del. družba z vsemi svojimi odseki želi slavljencema svoje tihe srebrne poroke: »Ljubi Bog naj Vaju ohrani na čelu svoji družini njej v ponos, nam in našim krščanskim načelom za vzgled še mnogo, mnogo let zdrave in čile, Bog Vaju živi!

Poroka.

Dne 20. t. m. se je poročil g. Viktor Pivk z g.čno Josipino Šorman. Oba sta naša značajna in vestna delavca na polju krščanske prosvete. Obilo sreče!

Darovi.

Mons. Ivan Lavrenčič, vipavski rojak, dekan v Kamniku je podaril 50 lir za Alojzijevišče, 50 lir za Prosvetno zvezo v priznanje. Priscrna hvala!

Izjava.*

Podpisani izjavljam tem potom, da nisem plačnik za dolgove, ki jih je ali bo naredila moja žena Jožefa Vidic.

V Gorici, dne 30. sept. 1925.

Anton Vidic
Via Cappellaris št. 1.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo v toliko, kolikor zahteva zakon.

GORIŠKA ZADRUŽNA PEKARNA

Centralni sedež in lastna pekarna v GORICI, Via Morelli št. 43.

Lastne prodajalne:

Gorica: Via Morelli 43, Via S. Pietro 61, Via Dreossi 4, Via del Corno 12, Via N. Sauro 8.

Dolenja Vrtojba.

Razprodaje:

Gorica: Trgovina Zupančič, Via S. Chiara. Št. Peter: Trgovine: Martelanc Marija, Vižintin Josipina, Žizmond Marija, Černic Ana, Vrtojba: Trgovine: Batistič Ivan, Černe Ivan, Gorkič Franc. Sovodnje: Del. konsumne zadruga.

Otvoritev nove prodajalne.

S 1. oktobrom t. l. otvori na Solkanski cesti št. 10 (prej pekarna Janežič) novo prodajalno kruha.

Zadruga proizvaja kruh iz najboljših mok in po najhigijeničnem načinu.

Postrežba na dom.

Vodstvo.

Davna priča.

Zgodaj v zgodovini že so odmevali ob jadranskih bregovih slovenski glasovi. Še predno je bilo kaj čuti od drugih plemenih so Slovenci prihajali v Štivan Devinski nižje Tržiča na božjo pot. Vsakoletni sejmi ob »žegnanju« so bili pravi tabori, kjer so se zbirali po večini le Slovenci. Ko so opravili svoje češčenje in sklenili na sejmišču svoje trgovanje, so se vpisali v spominjsko knjigo, na rob evangelija sv. Markeža. Odpri in poglej! Ob robu so sama slovenska imena. Davna priča, da so tod živeli in umirali naši očetje.

Danes, če te pelje pot iz Tržiča proti Devinu, boš opazil na desno roko kraj ceste razvaline štivanske božje poti. Vse je že predano vetru in deževju, le ona stara priča je ohranjena in bo pričevala še poznim rodovom.

Pa poslušajmo, kaj pravi slovenski zgodovinar Gruden.

Med najstarejše redovne naselbine na slovenski zemlji je prištevati

samostan sv. Ivana pri Devinu na Primorskem. Stal je ob čudoviti reki Timavi, katero imenuje rimski pesnik Vergil «mater morja», ker močna kakor veletok prodere izpod zemlje in se po zelo kratkem teku že izliva v morje. Začetki samostana segajo še nazaj v rimsko dobo. L. 611. je bil od Obrov razdejan, pa se je zopet dvignil iz razvalin. Akvilejski patriarh Ulrik I. iz rodu ko-roških Epenštajncev je leta 1112. samostan obnovil in ga bogato obdaril. Daroval mu je vso zemljo od Soče do Timava in še mnogo druge posesti. Štivanski samostan je bil sloveča božja pot, kamor so Slovenci romali v velikem številu. Do najnovejše časa so tja hodile procesije iz kraških župnij, toda nekaj so tja prihajali obiskovalci iz daljnih krajev. In ta romanja niso služila le verskim, ampak tudi kupčijskim namenom. Ker je bilo pri sv. Ivanu pristanišče za ladje, je prišlo tja mnogo trgovcev s pomorske strani, s katerimi je ljudstvo iz Primorja in Kranjske tržilo za svoje izdelke. Glavni sejem o prazniku

sv. Ivana je trajal šest dni. Tedaj so pripeljali tja mnogo tujih vin, žita, konj, prediva in platna. Kakor je sedaj Trst, tako je bil tedaj sv. Ivan važno trgovsko središče za naše dežele. Posebno znamenit spominjek, ki je menda v zvezi s tem slovečim samostanom, pa je »štivanski ali čedadski evangelij«. To je prepis evangelija sv. Marka na pergamen ali tanko kožico, ki ga je izvršil nek neznanec v petem ali šestem stoletju. V srednjem veku so pa mislili, da je to lastnoročni rokopis sv. Marka in so ga zelo visoko cenili. Nek patriarh je dal vezati ves evangelij, ki je obsegal sedem knjižic, v zlate platnice. Sedaj je ohranjenih le še pet knjižic. Tri se nahajajo v Čedadu, dve pa v Pragi. Za nas Slovence je ta evangelij zato velike važnosti, ker je na njegovem robu napisanih veliko število osebnih slovenskih imen. To so imena romarjev, ki so prišli v samostan (po vsej priliki je misliti na sv. Ivan pri Devinu) na božjo pot, kaj darovali za cerkev in zato smeli svoja imena napisati na rob svete knjige.

Videti je, da jih je navadno zapisaval kak duhovnik. Po pisavi soditi, so bila skoraj vsa imena zapisana v devetem in desetem stoletju (850 do 950). Med njimi nahajamo mnogo zgodovinskih oseb, tako bolgarskega kralja Borisa, ki se je leta 861. dal krstiti in se podpisal s svojim novim krstnim imenom Mihaci, moravskega kneza Svetopolka in njegove žene Svetožizne. Iz onih krajev Panonije, kjer je gospodoval vojvoda Braslav, so se podpisali: Železna, njegova žena Hesla in njihov sin Stregomil. Mnogo lepih staroslovenskih imen, ki so pozneje popolnoma izginila, imamo še ohranjenih na teh listih. Tu so moška imena: Budislav, Grešič, Dražič, Zlebor, Nosimir, Unislav, Trebiber, Trudopolk, Sebidrag, Borižit, Predislav, Miromisl, Žitomir, Motak, Vitoloj, Žilec, Radoslav; še izrazitejša so ženska imena: Ljuta, Sobeslava, Slavenka, Stranka, Mala, Zemdraga, Mojslavka, Miroslava in druga.

Ni-li to živa priča, kdo je živel že pred tisoč leti na naši grudi?

Šturje.

Prosvetno društvo iz Šturij bo priredilo v soboto ob 8. uri zvečer in v nedeljo ob 3. uri popoldne v dvorani g. Bratine v Ajdovščini veliko prireditev z deklamacijo, igro in petjem. To bo slavnostna prireditev ob priliki društvene 25. letnice. K obilni udeležbi vabi odbor.

Temnica.

Pred dobrimi tremi tedni smo blagoslovili pri nas novozgrajeno cerkev, župnišče in občinski dom. Župnišče in občinski dom je blagoslovil g. Valentin Knavs, ki bo prišel dne 5. t. m. k nam za dušnega pastirja. Obred v cerkvi je vodil pa č. g. komenski dekan. Veseli dan za našo vas se je zvršil z vso slovesnostjo. Obiskal nas je tudi g. goriški podprefekt, ki je bil deležen lepega sprejema. Podprefekt je odšel od nas zelo zadovoljen.

Novemu dušnemu pastirju pa izražamo farani željo, da bi bil mnogo let med nami in deloval v dobro našega trpečega ljudstva.

Grahovo ob Bači.

Za pticami selivkami nam uhajajo na jug tudi naši železničarji. V petek, dne 24. t. m. nas je zapustil tudi Ivan Šorli, železniški čuvaj na Rolu. Po poklicu je bil železničar, urar, mesar, mizar, ranocelnik, cerkveni pevec in gledališki igravec. Zdag so ga poklicali v Emilijo na progo Parma - Spezia. Mi ga sicer radi odstopimo mili domovini, vendar bi ga še rajše doma obdržali in ga prosimo, naj nas nikar ne pozabi, čeprav bo drugje njegov dom.

Čepovan.

Ker se nam je edini po vojski ostali mali zvon ubil, kupili smo, da si nas tarejo zlasti letos hude gospodarske in druge težave, nov veliki 858 kilogramov težki zvon ter ga zadnje nedeljo slovesno blagoslovili. Prispevali so zanj po svojih močeh z malimi izjemami vsi gospodarski; pomagali so nam tudi naši v Gorici bivajoči rojaki in zlasti oni v Brooklinu v Ameriki. Srčna hvala vsem! Zvon je res lepo delo, ima krasen glas ter dela čast tvrdki Broili v Vidmu, ki ga je vlila. Tudi naša farna cerkev in pokopališče sta se v tem letu na račun vojne odškodnine lepo popravila. Cerkev je zopet dobila krasna slikana okna, katera nam je poprejšnja vojna razbila. — Letina razun sena, ki smo ga pa radi vednega deževja spravili le z velikimi težavami in stroški, je letos silno slaba. Krompirja na splošno malo in še ta, se bojimo, da bo gnil; repe, zelja in druge piče tudi malo. Ajdo, ki je letos kazala tako lepo, pa nam je vzela toča in slana. O, ko bi nam slana hotela vzeti ali vsaj zmanjšati neznosne davke, ki nas vedno bolj tarejo! Letoviščarji, ki jih prihaja vsako leto vedno več na naš dobri gorski zrak, so nas po večini zapustili; tudi vojaštvo, ki je imelo tu in v okolici 24 dni strelne vaje s kanoni, se je pred tednom poslovilo od nas. Vojaška oblastva so obljubila odškodnino za morebitno škodo. — G. inž. Ribi, ki je kupil vilo in posestvo pok. g. profesorja Berbuča namerava drugo leto zidati na tem mestu velik hotel za letoviščarje. Tako bo postala naša lepa vas s svojim zdravim podnebjem in izborna pitno vodo vedno bolj modernna in privlačna za bolehnih in od diha potrebne tujce.

Kozana.

(Poštne razmere.)

Imeli smo skozi dolgo let pismo nošo, in nikdar ni bilo slišati najmanjše pritožbe. Sedaj pa slišiš enega, potem pa drugega, ki toži radi nerednega dostavljanja pisem in razglednic. Bil je že večkrat opominjan, celo potom g. brigadirja, toda vse zaman. Slednjič prosimo g. poštarja, da dobi drugega pismonošo, ki bo bolj vestno opravljal svojo službo. Sicer napravimo druge kore.

Ukve na Koroškem.

Dolgo je našo občino vladal komisar. Prav zadovoljni smo bili, ko je videmski prefekt razpisal v naši občini volitve. V nedeljo dne 27. septembra smo si izvolili novo občinsko zastopstvo. Zmagala je Kmetško delavska zveza, tako da imamo zdaj v občinskem svetu same zavedne domačine. Z mirnim srcem čakamo, da se bodo naši vrli možje lotili občinskega gospodarstva. Dela bo mnogo, ker dolgo ni bilo rednega nadzorstva v občini. Novemu občinskemu zastopstvu želimo mnogo sreče in uspehov! Zaupamo, da bodo višje oblasti, ki že poznajo naše mirno in rošteno ljudstvo, prijazno pomagale novemu občinskemu svetu pri delu.

Ukljāj.

Spodnja Idrija.

Katoliška prosveta v Spod. Idriji bo priredila v soboto dne 3. t. m. ob 8. uri in pol zvečer in v nedeljo dne 4. t. m. ob 3. uri in pol popoldne igro »Križ pri potoku«. Okoličani, pridite v Sp. Idrijo!

Batuje.

Prosvetno društvo v Batujah se iskreno zahvaljuje bratskim odsekom in krožkom iz Mirna, Dornberga, Vipave, St. Vida, Šturij in Sv. Križa za prijazno sodelovanje pri nedeljski prireditvi. Bog živi!

Odbor.

Sveto pri Komnu.

Pri Jakomčevih se je dogodila velika nesreča. Dveletni otrok se je vtopil v škafo vode medtem, ko je mati šla v kuhinjo. Ko se je vrnila je bil otrok že mrtev. Nikoli ni zadosti previdnosti!

Plave.

Dne 30. septembra je po dolgi in mučni bolezni na sušici umrl 22letni Anton Križnič iz ugledne Križničeve rodbine. Pokojni je bil delaven mladenič, veselega, dovtipnega značaja in vnet za vse dobro. Lani je bil mesec dni pri vojaki. Od takrat je začel vidno hirati. In zdaj je podlegel... Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo dosti ljudstva, čeprav je bil delavnik. Lahka mu bodi zemlja. Preostalih naše sožalje!

Zdravstvo.**Alkohol in...**

Če govorimo danes o zastrupljenih človeških rodu, mislimo pred vsem na alkohol in spolne bolezni. To dvojje že s precejšnjim uspehom tudi pobijamo. Malokdaj pa nam pride na pamet, da je še eden hud sovražnik človekov: **kajenje oziroma nikotin**. Dandanes se prigradi celo, da vidiš abstinenta, ki ne pije, toda puha iz sebe dime velike kot listne koše in meni, da je resničen abstinent. Da je kajenje nedolžna in družbi nenevarna stvarca, to mnenje je ukoreninjeno celo med razumnostjo.

O tem prašanju govori zadnja številka prekrasnega lista »Prerod Zdravje«.

Škodljivost kajenja že lajik lahko dokaže na vrlo enostaven način. Vkljub temu so se medicinci šele zadnje čase začeli intenzivneje baviti z zastrupljenjem s tobačnimi strupi, predvsem z nikotinom. Vzrok temu je bilo zastrupljanje v masah. Saj se je nikotinizem šele po vojni zelo razvil. Raziskavanje je bilo olajšano tudi vsled tega, ker se je na abinentih-kadilcih lahko s sigurnostjo eliminiralo zastrupljenje z alkoholom. Prej je bil vsem mogočim boleznim kriv alkohol. Z ojačanjem antialkoholnega gibanja so imeli učenjaki priliko, da so imeli posla z abinenti. Tu so sedaj plačnili po **tobaku!**

Glavno je, da je absolutno sigurno dokazano, da vsebuje tobak celo vrsto strupov. Tobakar jih sam občuti. Opozoriti je treba le na dejstvo, da kajenje **ne škoduje samo onemu, ki kadi** — temveč celi oko-

lici. Kajenje je torej družabno ali socialno zlo v posebni meri!

Opozoril bi na sledeča opažanja, katera mi bo vsakdo pritrdil. N. pr. natakariče oz. blagajničarke po kavarnah, ki so cel dan v kavarniškem dimu in same niti ne kadé, so zelo blede. Otroci, čijih starši imajo stalno »čik« v ustih, so tudi bledi! Mogoče jih nosijo k zdravniku radi glavobola, slabokrvnosti, črevesnih in želodčnih katarjev itd. Zdravnik preiskuje ter si beli glavo, a ne najde ničesar. Zapisuje najrazličnejša zdravila, ki nič ne pomagajo. Najenostavnejši lek za otroka je sveži zrak. Ljubečega zastrupljenca žal zdravnik ne odkrije. Žal, da je ljubeči oče včasih tak egoist, da tudi opozorjen, ne vrže svoje pipe v kot.

Najinteresantnejša je bojazen teh tobakarjev pred svežim zrakom. Treba se samo voziti po železnici. Kadar so vam dovolj zasmradili zrak, potem vam še okna zapro. Na konto tobakarjev bi lahko mnogo kateoro povedal. Toda pustimo to. **Nam gre za našo deco**, za našo narodno bodočnost!! Ali naj naše matere še dolgo rodijo našo ljubljeno deco zato, da nam bo umirala? To so stare barbarske metode! Moderne metode kulturnih narodov zahtevajo, da se nam deca rodi za življenje, da nam pomaga razvijati našo kulturo.

Zato omejujmo in zatirajmo oba škodljivca: alkohol in nikotin, ker **pitje in kajenje** krajša ti življenje.

Pozdravi fantov - vojakov

Pismo fantov-vojakov letnika 1904.

Javljamo, da se vrnemo v kratkem domov. Dolgi so nam bili tukaj ti meseci. Vendar nas je vedno držala pokoncu misel, da se še vrnemo domov. In zdaj bo kmalu odbila ura povratka. Zato pošiljamo danes zadnje pozdrave iz Gornove vsem, ki ste doma in ljubite »Goriški Straži«.

Gašper Nuncijs iz Bača, Zalar Iv. iz Hrastja, Verčon Josip iz Dobrave, Palik Rafael iz V. Zabelj, Baučar Z., Mermolja Fr. iz Sela, Čelohin Franc iz G. Branice, Kompara Friderik iz Lokavca, Gorjan Iv. iz Renč, Žuber Josip iz Kobarida, Brovč Martin iz N. Ruta, Muravec Oskar iz Podmelca, Debenjak Ivan iz Kozane, Paulin Karlo iz Gorice, Delpin Marjo iz Podgore, Vatovec Anton iz Kazelj, Gril Josip iz Prelož, Zadnik Štefan iz Pregarja, Primc Franc iz Bukovice, Majdič Anton iz Topolca, Kregar Ivan iz Verbovega, Kufersin Alojzij iz Brezovice.

Valuta.

Dne 1. oktobra si dobil:

za 100 franc. frankov	116,75 do 117,50 Lir
za 100 belg. frankov	109.— do 112.— Lir
za 100 švic. frankov	475.— do 480.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	73.— do 73,50 Lir
za 1 zlato marko	5,78 do 5,88 Lir
za 100 dinarjev	43,65 do 44,15 Lir
za 1 šterling	119.— do 119,40 Lir
za 1 dolar	24,60 do 24,70 Lir
Novci po 20 frankov	93.— do 96.— Lir
za 100 avst. kron	0,0340 do 0,0355 Lir

Gospod. zadruga na Reki naznanja žalostno vest, da je član njenega nadzorstva

FRANC MAURI,

posestnik v Jesenici, dne 23. t. m. preminul po kratki, mučni bolezni.

Čast njegovemu spominu.

Reka, dne 24. septembra 1925.

Odbor.

Okrajna posojilnica v Kanalu bo imela svoj redni občni zbor dne 18. oktobra ob 2½ uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: Poročilo načelstva. Poročilo nadzorstva. Revizijsko poročilo. Odobritev računa za poslovno l. 1924. Sprememba pravil. Volitev načelstva in nadzorstva. Slučajnosti. Odbor.

Načelstvo »Kmečke posojilnice« v Devinu vabi svoje člane k

rednemu občnemu zboru

ki se bo vršil v Štivanu dne 4. oktobra t. l. ob 4. uri pop. s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o reviziji posojilnice.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računov za l. 1924.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V Devinu, dne 25. sept. 1925.

Načelnik: Colja Josip.

Občni zbor »Kmečke posojilnice« v Volčah.

Namesto 8. sept. bo

redni občni zbor

dne 4. okt. ob 3. uri popoldne s sporedom, kakor je bil že objavljen in pri vsaki vdeležbi.

Načelstvo.

Najcenejše in solidno blago.

KATOLIŠKA KNJIGARNA v Gorici (Montova hiša) ima veliko zalogo šolskih zvezkov, knjig, šestil, risarskih blokov, črtal in sploh vseh šolskih potrebščin v zelo veliki izbi. — Prodaja na drobno in na debelo.

Lepo mobilirano, zračno in solčno sobo oddam dvema dijakoma, uradniku ali uradnici, Via Trigemiana št. 2./II. — Oddajam tudi prenočišča.

Pozor! — Edina slovenska trgovina v Gorici v Raštelu pod oboki št. 37. z mrtvaškimi predmeti. Velika zaloga vsakovrstnih rakev, vencev, voščenih sveč, cvetlic za cerkve, novomašnike, sv. obhajilo, birmance, neveste itd. Skladišče v prvem nadstropju. — Cene brez konkurence, postrežba točna. — Poskusite in prepričajte se! — Priporoča se slavnemu občinstvu Terezija Pavsč.

Vajenca 14—16letnega, krepkega, sprejemem takoj! — I. Marmolja, trgovec z meš. blagom, Miren.

Posojilnice!

Na prodaj dobite dobro in gotovo blagajno M. Adlersflügel pri službi Ljubljanske kreditne banke, pos. družn. v Gorici.

Krasno zaokroženo posestvo v bližini Maribora, povsem južno ležeče, z 22½ oralov zemlje, obstoječe iz: 1/3 vinogradov z izbranimi vini, 1/4 sadonosnikov, ostalo njive, gozd in travniki z gosposko hišico, vselitev mogoča takoj in z viničarskimi stanovanji, hlevi itd. se prodaja pod ugodnimi pogoji event. tudi z letošnjim vinskim pridelkom vred. — Vprašati Oglasni zavod Kovačič, Maribor, Slomškov trg 16.

Na prodaj je v Tolminu hiša št. 137 z občinskimi pravicami, obstoječa iz kuhinje, izbe, shrambe, kleti in spalnice z majhnim dvoriščem in hlevom. Kupna cena je 12 tisoč lir. Oglasiti se je pri cerkveniku v Tolminu.

Dame pozor!

Naznanjam, da sem
- uredil in otvoril -

MODEREN DAMSKI SALON

IZVRŠUJEM moderno striženje las
„à la garçon“ (Bubikopf), marscel on-
dulacije, pranje las na shampoing, bar-
vanje in manicure.

Postrežba točna in čedna. ————— Poseben vhod.

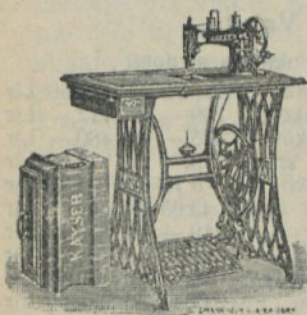
Za obilen obisk se priporoča

LUDOVİK ZOTTER

BRIVEC IN VLASULJAR

Piazza della Vittoria šte. 17 - (Travnik) - GORICA

Širite „Goriško Stražo!“

Prav gotovo je, da najboljše originalne ŠIVALNE
STROJE in DVOKOLESA iz najboljših nemških
tovaren dobite le pri dobro znani tvrtki:

FRANC SAUNIG - GORICA
VIA CARDUCCI 25, (prej Gosposka ulica)

Pred nakupom oglejte si veliko izbiro ali pa
zahtevajte cenik.

Ljubljanska posojilnica

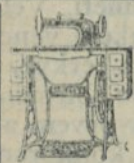
r. z. z o. z. v LJUBLJANI

Mestni trg šte. 6.

Hranilne vloge na knjižnice in tekoči račun

obrestuje najugodnejše

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe in dobremu poroštvu.

„Mundlos“ šivalni stroji
„Göricke“ dvokolesa, motorini „Fiam“
belgijske puške se vdobe le pri
Josipu Kerševaniju-Gorica

Piazza Cavour št. 9

Mehanična delavnica, Piazza Cavour šte. 5.

**Kdor hoče biti postre-
žen z dobrim blagom, naj
obišče novo trgovino, -
na TRAVNIKU št. 17.**

Došlo je ravnokar jesensko in zimsko blago za moške obleke
iz najboljših čeških in domačih tovarn, po najnižjih cenah. —

Trgovina združena s prvovrstno krojačnico in konfekcijskim blagom.

BRATA ZOTTER v Gorici

Travnik - Piazza della Vittoria 17 - Travnik
tik kavarne „Evropa“

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica	CENTRALA	Rezerva SHS
in rezerve:	LJUBLJANA	Din.
Din. 50,000.000		10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor,
Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje: na vložne knjižice po
čistih 4% (davek plača banka sama). Na tekoči račun ter proti
odpovedi najboljše po dogovoru.

Sprejema tudi dinarske vloge in jih obrestuje najugodnejše. —
Izvršuje denarna nakazila na tu in inozemstvo. — Nakupuje in
prodaja svakovrstne valute, vrednostne papirje in srečke.

Plača vedno priznано najvišje dnevne cene za obveznice
vojne odškodnine (bone).

Izvršuje sploh vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsako-
vrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! Gene zmerne!

Manufakturna trgovina

FELBERBAUM & ROLICH

GORICA — CORSO VERDI 7

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga in sukna za moške
in damske obleke - veliko izbero moškega in ženskega perila ter vse
potrebščine za neveste - zmeti - blazine - odeje ter vsake vrste plat-
nenega blaga.

PRI UPRAVI »Goriške Straže« je
na prodaj časopisni papir.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

špeciialist za ustne in zobne
bolezni, ordinira

v GORICI na Travniku 5/II.

od 9. do 12. in od 3. do 5.

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija Dr. A. DE FIORI

v GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14

SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Dr. Rosato - Idrija

zdravnik - kirurg in zdravnik za
porode, bivši asistent glavne
bolnice Regina Elena v Trstu.

Ordinira: od 11-12 — od 2-3
vsako sredo od 9-11 ure v Spodnji
Idriji.

Iz življenske zgodovine Jakupima Burgita.
Vsa nesrečna je bila njegova teta,

ker je kljub svojim 40 letom morala hoditi ob
palicah, ker so ji kurja očesa in otrdela ko-
ža na podplatih pri vsakem koraku delala
silne bolečine. Zato je bila na cesti mladini
v posmeh in bi bila še sedaj, da ji ni pomag-
al »Rabi Burgit«. Ker je bil dobrega srca,
ni mogel gledati, da morajo ljudje tako ne-
srečno šepati po svetu ter ji je ponudil svoj
obliž proti kurjim očesom. Položila ga je,
kakor predpisano na kurje oko in že čez ne-
kaj ur so bolečine popustile in po 4 dneh je
že prvo kurje oko s korenino vred izluščila.
Brzo si je kupila v bližnji lekarni nekaj na-
daljnih zavojčkov, s katerimi je zdravila še
druga kurja očesa. Ker je tudi pridno vpo-
rabljala kopeli z Burgitom, je kmalu zopet
lahkih nog hodila po cestah in je že po 14
dneh postavila palice v kot, kjer stojita še
sedaj. — Lečite tudi vi noge z izdelki BUR-
GIT, pa Vam bodo noge zopet mlade in
zdrave, Vi sami pa življenja veseli.

Ako BURGIT- izdelkov v svoji bližini ne
bi mogli dobivati, dajte si poslati popolno
BURGIT- opremo za negovanje nog, sesto-
ječo z dvojnega zavoja BURGIT- sredstva
zoper kurja očesa in BURGIT- obliža za
stopala, in iz treh dvojnih zavojev BURGIT-
kopelji za noge (zadostujočih za 6 kopelji)
za prednostno ceno 50 Din. naravnost od
našega glavnega zastopnika trdke
IVAN SVETEC — NOVOMESTO
BURGIT- kemično-farmaceutični proizvodi,
z omejeno zavezo, Freilassing, Bavarsko.
Važno! Shranite! Nadaljevanje sledi!